

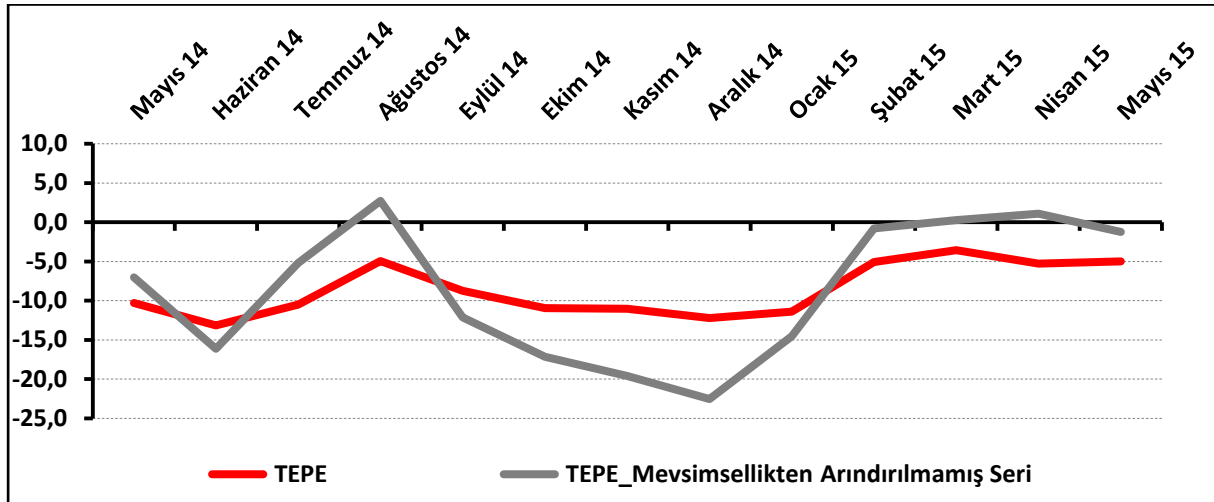
PERAKENDEDE İŞLER DURGUN ANCAK İYİMSER BEKLENTİLER SÜRÜYOR

TEPE, mayıs ayında yükseldi. “Geçen yılın aynı dönemine göre işlerin durumu”, “Önümüzdeki 3 aydaki tedarikçilerden sipariş beklentileri” ve “satış beklentileri”nde geçen ay artış yaşandı.

Perakende güveni geçen yılın aynı dönemine göre arttı:

TEPE, mayıs ayında -5 puan değerini aldı. TEPE, bir önceki aya göre 0,3 puan, geçen yılın aynı dönemine göre 5,3 puan arttı. TEPE değerinin bir önceki aya göre artmasında önümüzdeki 3 aya yönelik satış beklentilerinin bir önceki aya göre artması etkili oldu. Geçen yılın aynı dönemine göre gerçekleşen artış ise ağırlıklı olarak geçtiğimiz üç ayda işlerin artmasından ve mevcut stok düzeyinin azalmasından kaynaklandı.

Şekil-1. TEPE (Mayıs 2014 – Mayıs 2015)

Tablo-1. TEPE

%	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
2013	-1,0	-3,7	-1,9	0,5	-2,3	-2,0	-3,1	-2,5	-0,7	1,6	1,9	2,1
2014	-6,2	-8,2	-7,2	-5,4	-10,3	-13,1	-10,5	-5,0	-8,8	-11,0	-11,0	-12,2
2015	-11,4	-5,1	-3,6	-5,3	-5,0							

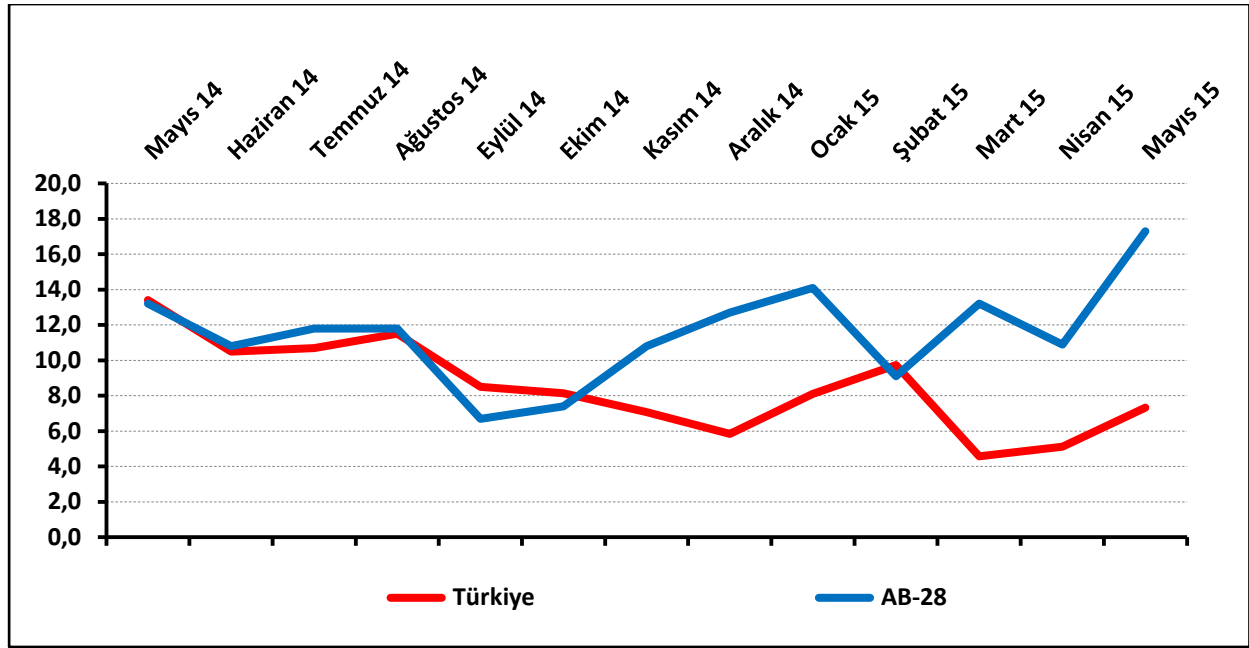
Satış beklentileri geçen yılın aynı dönemine göre düştü:

Önümüzdeki 3 aya ilişkin satış beklentilerinin denge değeri Nisan 2015'e göre 2,2 puan artarak Mayıs 2015'te 7,3 puana yükseldi. Önümüzdeki 3 aya ilişkin satış beklentilerinde Mayıs 2014'e göre 6,1 puanlık düşüş gözlemlendi.

Mayıs 2015'te TEPE anketi katılımcılarının yüzde 44,7'si önümüzdeki 3 ayda işlerinde iyileşme beklerken, işlerinde kötüleşme bekleyenlerin oranı yüzde 29,3 düzeyinde oldu. İşlerinde bir değişiklik beklemeyenlerin oranı ise yüzde 26 olarak belirlendi.

Önümüzdeki 3 aya ilişkin satış beklentilerinde Türkiye'de bir önceki aya göre artış, geçen yılın aynı dönemine göre düşüş yaşandı. AB-28'de ise hem bir önceki aya hem de geçen yılın aynı dönemine göre artış yaşandı.

Şekil-2. Önümüzdeki 3 aya ilişkin satış beklentisi (%arttı – %azaldı) (Mayıs 2014 – Mayıs 2015)

Tablo-2. Önümüzdeki 3 aya ilişkin satış beklentisi (%arttı – %azaldı)

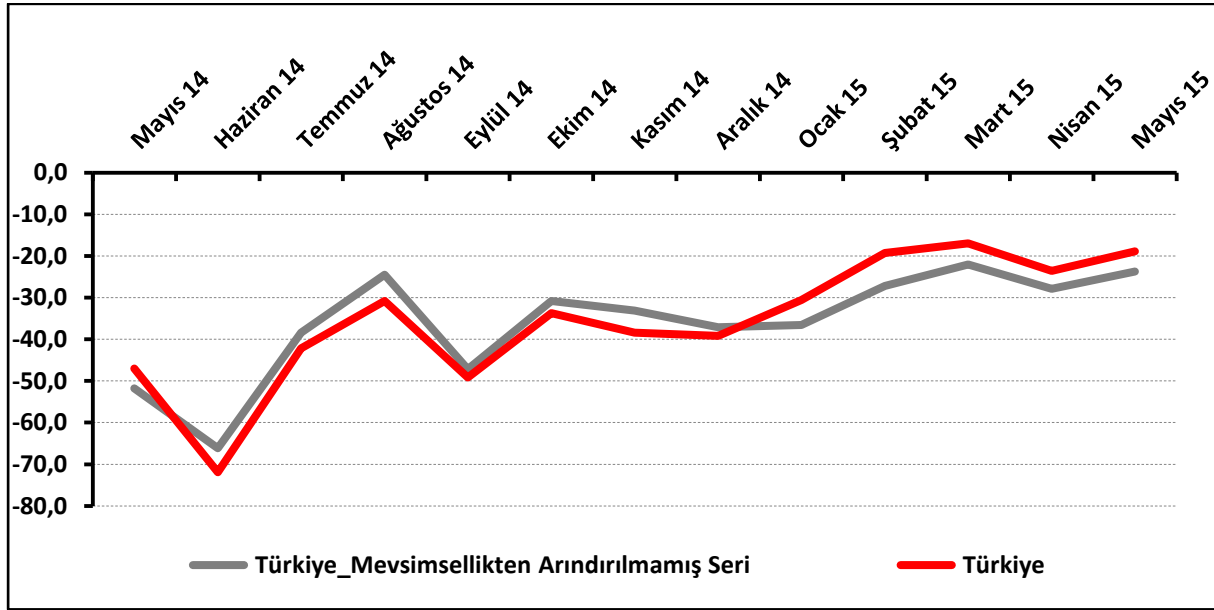
%	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
2013	13,2	12,9	14,0	17,2	15,5	18,2	20,1	17,2	16,3	16,4	19,2	17,9
2014	16,4	13,2	18,3	15,3	13,4	10,5	10,7	11,5	8,5	8,1	7,1	5,9
2015	8,1	9,7	4,6	5,1	7,3							

İşlerdeki toparlanma algısı geçen aya ve geçen yıla göre arttı:

İşlerin geçen yılın aynı dönemine göre durumunun denge değeri Mayıs 2015'te -18,9 puan oldu. İşlerin geçen yılın aynı dönemine göre durumu, Mayıs 2014'e göre 28,1 puan, Nisan 2015'e göre ise 4,7 puan arttı.

Mayıs 2015'te TEPE anketi katılımcılarının yüzde 24,4'ü geçen yılın aynı dönemine göre işlerinde artış olduğunu belirtirken, işlerinde düşüş olduğunu belirtenlerin oranı yüzde 48,1 olarak belirlendi. Geçen yıla göre işlerinde bir değişiklik olmadığını belirtenlerin oranı ise yüzde 27,4 oldu.

Şekil-3. İşlerin geçen yılın aynı dönemine göre durumu (%arttı – %azaldı) (Mayıs 2014 – Mayıs 2015)

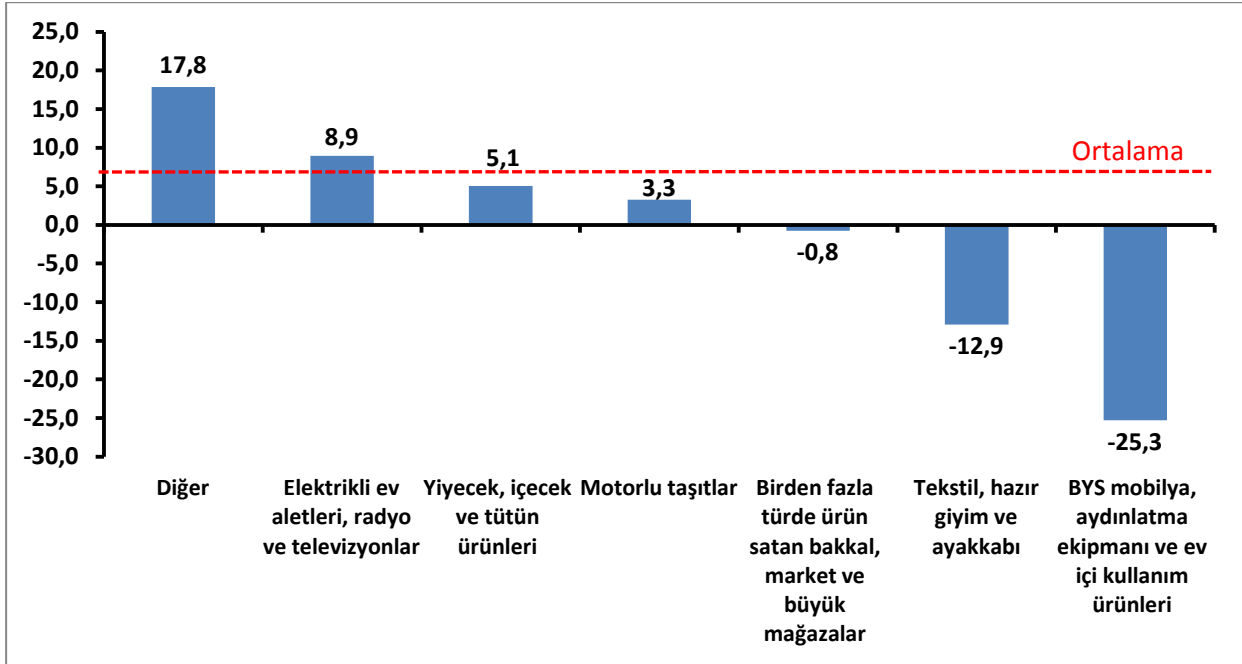
Tablo-3. İşlerin geçen yılın aynı dönemine göre durumu (%arttı – %azaldı)

%	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
2013	-20,2	-18,4	-18,2	-22,3	-21,3	-26,4	-32,0	-27,7	-22,3	-23,9	-14,7	-17,6
2014	-35,4	-41,2	-48,1	-37,9	-47,0	-71,9	-42,2	-30,8	-49,2	-33,7	-38,4	-39,2
2015	-30,6	-19,3	-17,0	-23,6	-18,9							

Mayıs ayında en fazla düşüş mobilya ve ev ürünleri sektöründe yaşandı:

Perakende güvenine alt sektörler itibarıyla bakıldığında, Mayıs 2015'te geçen yılın aynı dönemine göre en fazla artışın "diğer" (akaryakıt istasyonu, eczane, parfümeri, nalbur, züccaciye, kırtasiye vb.) sektöründe olduğu görüldü. Bu sektörü, "elektrikli ev aletleri, radyo ve televizyonlar", "yiyecek, içecek ve tütün ürünleri" ve "motorlu taşıtlar" sektörleri izledi. "Diğer" ve "elektrikli ev aletleri, radyo ve televizyonlar" sektörlerindeki artış ortalama artışın üzerinde oldu. Geçen yılın aynı dönemine göre en fazla düşüşün "BYS mobilya, aydınlatma ekipmanı ve ev içi kullanım ürünleri" sektöründe olduğu görüldü. Bu sektörü "tekstil, hazır giyim ve ayakkabı" ve "birden fazla türde ürün satan bakkal, market ve büyük mağazalar" sektörleri takip etti.

Şekil-4. Alt sektör bazında TEPE'nin Mayıs 2015'te geçen yılın aynı dönemine göre değişimi (puan)

Perakendede istihdam beklentisi geçen aya ve geçen yıla göre arttı:

TEPE anketine soru bazında bakıldığında hem Mayıs 2014'e göre hem de Nisan 2015'e göre "önümüzdeki yıl mağaza sayısı beklentilerinde" düşüş yaşandı. Bununla birlikte "önümüzdeki 3 ayda personel sayısı ve satış fiyatı beklentisinde" ve "geçen yılın aynı dönemine göre işlerin durumunda" hem Mayıs 2014'e hem de Nisan 2015'e göre artış gözlemlendi.

Tablo-4. TEPE soru bazında detaylı sonuçlar (puan)

Sorular	Endeks 05/2014	Endeks 04/2015	Endeks 05/2015	Bir önceki aya göre değişim 05/2015	Bir önceki yılın aynı ayına göre değişim 05/2015
Geçtiğimiz üç ayda işlerinizin gelişimi ne yönde oldu?	-51,4	-33,5	-34,8	-1,3	16,6
Mevcut stok düzeyiniz hakkında ne düşünüyorsunuz? ¹	7,2	12,5	12,5	0,0	5,3
Tedarikçilerden siparişlerinizin önümüzdeki üç ayda ne yönde değişeceğini düşünüyorsunuz?	-0,1	-7,7	-1,3	6,4	-1,2
Satışlarınızın önümüzdeki üç ayda ne yönde değişeceğini düşünüyorsunuz?	13,4	5,1	7,3	2,2	-6,1
İstihdam ettiğiniz personel sayısının önümüzdeki üç ayda ne yönde değişeceğini düşünüyorsunuz?	2,6	7,6	8,1	0,5	5,5
Satış fiyatlarınızın önümüzdeki üç ayda ne yönde değişeceğini düşünüyorsunuz?	26,8	26,8	28,6	1,8	1,8
İşleriniz geçen yılın aynı dönemine göre bu yıl nasıl gelişti?	-47,0	-23,6	-18,9	4,7	28,1
Mağaza sayınızın gelecek yıl nasıl değişmesini bekliyorsunuz?	8,6	10,4	6,4	-4,0	-2,2

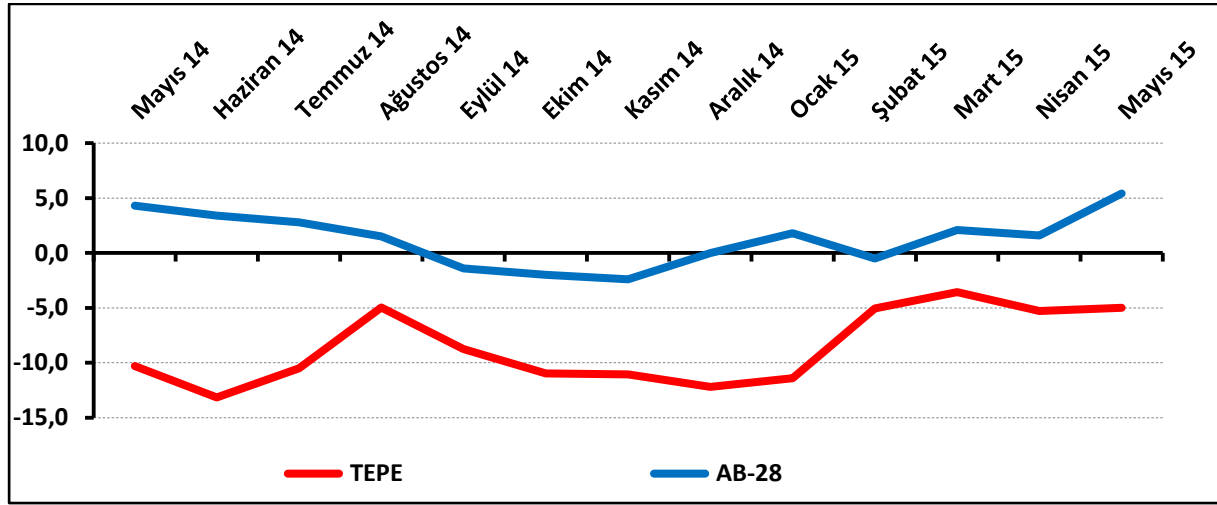
¹ Stok düzeyinde pozitif değer stok düzeyinin normalin altında olduğunu ifade etmektedir.

Tablo-4'deki (-) değerler negatif beklentilerin pozitif beklentilerden fazla olduğunu ifade etmektedir.

AB’de perakende güveni, geçen aya ve geçen yıla göre arttı:

AB-28 Perakende Güven Endeksi, Mayıs 2015’te 5,4 puan değerini aldı. AB-28’de bir önceki aya göre 3,8 puanlık, geçen yılın aynı dönemine göre ise 1,1 puanlık artış oldu. Türkiye, geçen yılın aynı dönemine kıyasla AB-28’den ve Euro Bölgesi’nden daha iyi performans sergiledi.

Şekil-5. TEPE ile AB-28 Perakende Endeksinin karşılaştırılması (Mayıs 2014 – Mayıs 2015)

Tablo-5. AB-28

%	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
2013	-9,5	-10,5	-13,1	-14,1	-12,4	-9,6	-6,1	-2,0	0,3	-0,2	-5,3	-0,7
2014	2,5	4,0	1,2	2,9	4,3	3,4	2,8	1,5	-1,4	-2,0	-2,4	0,0
2015	1,8	-0,5	2,1	1,6	5,4							

Perakende güveninde Türkiye, geçen yıla göre değişimde AB-28'i geride bıraktı:

AB-28 ülkeleri ve Türkiye'nin Perakende Güven Endeksi değerlerine bakıldığında Malta, mayıs ayında geçen yıla göre en fazla artış yaşanan ülke oldu. Malta'yı, Hırvatistan, İspanya ve İtalya takip etti. Türkiye ise 11. sırada yer aldı. Finlandiya, Avusturya ve Estonya, geçen yıla göre en fazla düşüş yaşanan ülkeler oldu. Bir önceki aya göre en fazla artış ise İngiltere'de yaşandı. AB-28 Perakende Güven Endeksi'nde Mayıs 2014'e göre gözlenen artış, Euro Bölgesi'ndeki artışın gerisinde kaldı. Nisan 2015'e göre değişim incelendiğinde ise AB-28'in Euro Bölgesi'nden daha iyi bir performans sergilediği görüldü.

Tablo-6. AB-28 Ülkeleri ve Türkiye'nin Perakende Güven Endeksi karşılaştırmaları (Mayıs 2014 ve Nisan 2015'e göre)

Ülkeler	Mayıs 2014'e göre Perakende Güven Endeksi'ndeki Değişim (Puan)**	Nisan 2015'e göre Perakende Güven Endeksi'ndeki Değişim (Puan)
Malta	27,2	0,8
Hırvatistan	11,1	0,3
İspanya	8,7	-0,1
İtalya	8,7	-0,1
Danimarka	8,3	-4,7
Fransa	8,3	3,9
Çek Cumhuriyet	8,1	-0,5
Yunanistan	7,6	0,8
Hollanda	6,7	0,1
Slovakya	6,2	1,9
Türkiye	5,3	0,3
Euro Bölgesi-19	3,4	2,2
Slovenya	2,0	-3,8
AB-28	1,1	3,8
Güney Kıbrıs Rum Yönetimi	-0,3	-4,2
Polonya	-1,0	-0,8
Romanya	-1,7	-10
Almanya	-2,0	3,2
İsveç	-2,5	-0,1
Belçika	-2,7	10,2
Portekiz	-2,8	0,5
Bulgaristan	-3,6	-0,1
Macaristan	-6,0	-7,2
Letonya	-6,5	0,2
İngiltere	-7,1	13,3
Litvanya	-7,3	7,0
Estonya	-7,9	-1,2
Avusturya	-8,6	1,8
Finlandiya	-15,6	2,0

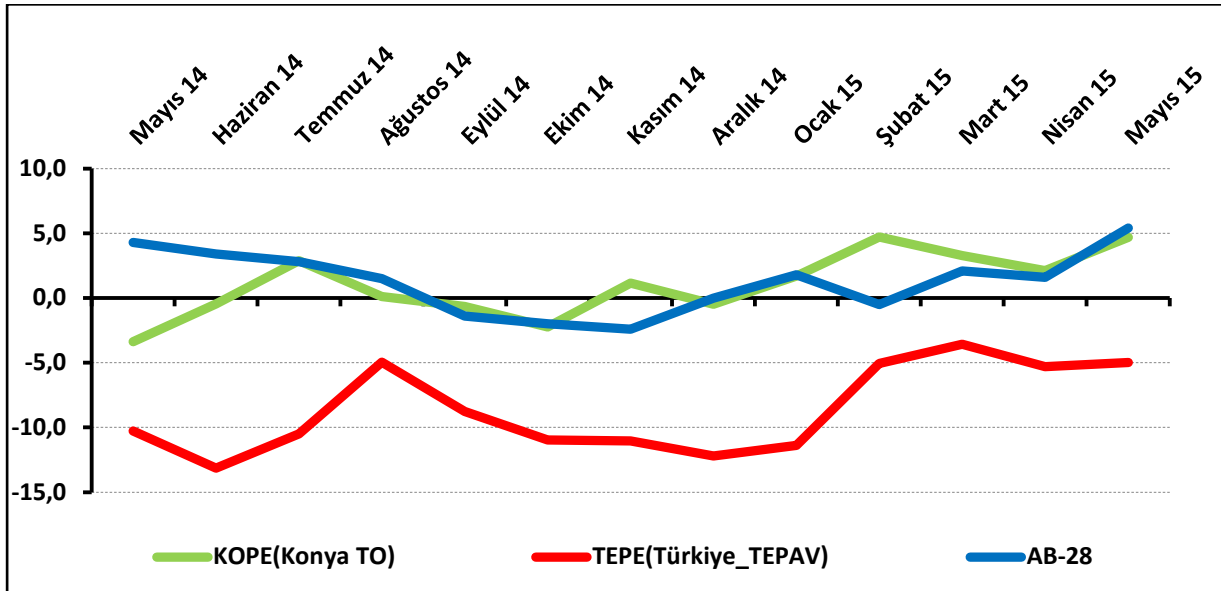
**Sıralama Mayıs 2014 değişimine göre yapılmıştır.

Konya’da perakende güveni, Türkiye genelinden daha yüksek değer aldı:

TEPAV ve Konya Ticaret Odası (KTO) işbirliğinde gerçekleştirilen Konya Perakende Güven Endeksi (KOPE) kapsamında Şubat 2012’den bu yana, Konya’da faaliyet gösteren 300 perakendeci ile her ay yüz yüze anketler yapılıyor.

Mayıs ayında TEPE, -5 puan değerini alırken, KOPE 4,7 puan değerini aldı. KOPE, geçen yılın aynı dönemine göre 8,1 puan, TEPE ise 5,3 puan arttı. KOPE değerinde bir önceki aya göre gözlenen artış 2,6 puan oldu. Konya perakendesi, mayıs ayında Türkiye genelinden daha yüksek bir değer alırken, AB-28’in gerisinde kaldı.

Şekil-6. KOPE, TEPE ile AB-28 Perakende Endeksinin karşılaştırılması (Mayıs 2014 – Mayıs 2015)

Tablo-7. Konya Perakende Güven Endeksi

%	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
2013	0,3	1,5	3,6	2,4	0,1	-1,8	-2,3	-0,4	3,2	4,1	1,4	3,9
2014	-0,7	-4,0	-5,1	-4,7	-3,4	-0,5	2,9	0,1	-0,6	-2,2	1,2	-0,5
2015	1,7	4,7	3,3	2,1	4,7							

Bültendeki tablolar ve grafikler -aksi belirtilmediği- sürece mevsimsellikten arındırılmış serilerden oluşturulmuştur.